

ការវិភាគ

របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិតហុក-សាវណ្ណ អំពីការដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិតំណាងរាស្ត្របីរូប របស់គណៈបក្សប្រឆាំង

web site: hoksavann.org
ថ្ងៃទី២០ កុម្ភៈ ២០០៥

ពេលនេះ សូមមិនវិភាគអំពីការចោទគ្នាទៅវិញទៅមក រវាងមេត្ត-
ណាបក្សទាំងបីថាមានការពិតឬមិនមានការពិតទេ សូមវិភាគតែទៅលើប
ញ្ញា៣១ ដែលបានកើតឡើងនៅពេលនេះ ។

- ១- បញ្ញាតុលាការខ្មែរ
- ២- បញ្ញាដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិរបស់សភាខ្មែរ
- ៣- បញ្ញាអន្តរាគមន៍របស់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ

១- បញ្ញាតុលាការខ្មែរ ៖

អ្នកដឹកនាំខ្មែរបច្ចុប្បន្ននេះ ហាក់ដូចជាផ្អាកការប្រើកម្លាំងបាយល្អឬ
សម្លាប់គ្នាតាមកម្លាំងពាលមិនដែលរកមុខឃើញ ងាកមករកតុលាការជា
ឧបករណ៍សំរាប់យកល្អៗចេញ ។ តើតុលាការភ្នំពេញសព្វថ្ងៃនេះមាន
សមត្ថភាព មិនពុករលួយ មានឯករាជ្យ អាចរកយុត្តិធម៌ជូនគ្នាបានឬ
ទេ ? ពិតពេលវាបានចោទជាញឹកញាប់ ថាតុលាការខ្មែរពុករលួយ នៅ
ក្រោមឥទ្ធិពលអ្នកកាន់អំណាច ដូច្នេះដើម្បីឲ្យអន្តរជាតិជួយខ្មែរតទៅទៀត
ត្រូវតែកែប្រែប្រព័ន្ធតុលាការឲ្យបានល្អឡើង ។ យ៉ាងណាមិញ ការប្តឹងផ្ត-
ល់គ្នាមានទាំងសងខាង ប៉ុន្តែតុលាការដោះស្រាយតែពាក្យបណ្តឹងរបស់
អ្នកកាន់អំណាច គឺរបស់ប្រធានរដ្ឋសភា និងរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ។ មិន
តែប៉ុណ្ណោះ ឲ្យគេដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិខាងគណបក្សប្រឆាំង ចំណែកអ្នក
កាន់អំណាចទាំងពីររូបនេះ មិនឃើញសុំដើម្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេត
ដូចគ្នាទេ ។ អ្នកច្បាប់ខ្លះនិយាយថា ការដកនេះខុសនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញខ្មែរ
បច្ចុប្បន្ន ព្រោះការបរិហារកេរ្តិ៍មែនជាទោសឧក្រិដ្ឋជាបទព្រហ្មទណ្ឌទេ
បើការបរិហារកេរ្តិ៍មែនជាបទមជ្ឈិម អាចហៅតំណាងរាស្ត្រនោះទៅ
សាកសួរបាន មិនត្រូវដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិទេ ។ បើគ្មានអត្ថបទឯកសិទ្ធិ
គឺជាកប្រធានរដ្ឋសភានិងនាយករដ្ឋមន្ត្រី ព្រោះបក្សប្រឆាំងបានចោទអ្នក
ទាំងពីរថ្នាក់ឧក្រិដ្ឋជាបទព្រហ្មទណ្ឌ អំពីអំពើពុករលួយនិងអំពើហាតកម្ម
ដូច្នេះបញ្ជាក់ថា តុលាការក្រុងភ្នំពេញមិនឯករាជ្យស្ថិតនៅក្រោមសម្ពាធ
របស់អ្នកកាន់អំណាច ។

២- បញ្ញាដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិរបស់សភាខ្មែរ ៖

ការបិទបាំងរបៀបវារៈមិនឲ្យអ្នកពត៌មានដឹងបាន ការបិទទ្វារជិត ការ
ដេញតំណាងទូតចេញ ការយកប្តីលិសបេសិមបេសិមបេសិមបេសិមបេសិម
អនុម័តដោយលើកដៃក្នុងការដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិរបស់តំណាងរាស្ត្រទាំង
បីរូបនៃគណបក្សប្រឆាំង ជាអំពើខុសច្បាប់ ។ គេអាចចោទថា ជាអំពើ
ផ្តាច់ការរបៀបកុម្មុយនិស្ត ។ របបកុម្មុយនិស្ត អ្វីៗមជ្ឈិមបក្សសំរេច
រួចហើយ សភាត្រូវតែបំពេញកិច្ចជាម្រង់ខាងក្រៅប៉ុណ្ណោះ ។ យ៉ាង

ណាមិញ ការដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិរបស់តំណាងរាស្ត្រទាំងបីរូប ត្រូវបាន
ប្រធានរដ្ឋសភានិងនាយករដ្ឋមន្ត្រីពិគ្រោះគ្នាជាស្រេចថាត្រូវតែដក ឯការ
ឲ្យសមាជិកសភាលើកដៃនោះ គ្រាន់តែបំពេញកិច្ចប៉ុណ្ណោះ កុំឲ្យគេថាមិន
មានប្រជាធិបតេយ្យ ។ បើប្រព្រឹត្តទៅតាមច្បាប់ ហេតុអ្វីបានជាដេញតំ-
ណាងទូតចេញពីសាលប្រជុំ មិនបញ្ជាំងរូបភាពឲ្យគេឃើញនៅខាងក្រៅ
មន្ទីររដ្ឋសភា ហេតុអ្វីបានជាយកប្តីលិសបេសិមបេសិមបេសិមបេសិមបេសិម
មកយាម ហេតុអ្វីមិនបោះឆ្នោតសម្ងាត់ បែរជាឲ្យសមាជិកសភាបោះឆ្នោ
តដោយលើកដៃ ។

៣- បញ្ញាអន្តរាគមន៍របស់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ ៖

បញ្ញាបំពេញត្រួតពិនិត្យនេះកើតឡើង អតីតព្រះមហាក្សត្រខ្មែរសម្តេច
នរោត្តម-សីហនុ បានធ្វើសំណូមពរទៅភាគីខ្មែរទាំងពីរ គឺប្រធានរដ្ឋស
ភានិងនាយករដ្ឋមន្ត្រី នូវសំណើប្រាំចំណុច ដែលមានជាអាទិ៍ សុំឲ្យភាគី
ទាំងបីដកពាក្យបណ្តឹងរៀងៗខ្លួន សុំឲ្យលើកលែងទោសដល់អ្នកដែល
ត្រូវចោទប្រកាន់ ផ្តល់អត្ថបទឯកសិទ្ធិតំណាងរាស្ត្រទាំងបីឡើងវិញ ។
សំណើនេះបានត្រូវបដិសេធដោយភាគីខ្មែរទាំងពីរ ដោយយកលេសថា
ការដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិធ្វើឡើងដោយសមាជិកសភា ពុំមែនខ្លួនគេទាំងពីរ
នាក់ទេ ហើយសំណើរៀងនោះស្ថិតលើដៃតុលាការ ត្រូវទុកឲ្យតុលាការ
ដំណើរការ ពួកគេទាំងពីរពុំអាចធ្វើអ្វីកើតទេ ។ តាមពិតអ្វីកើតដែរ
បើគេចង់ធ្វើ ដូចជាសភាដកសភាកអាចប្រគល់ឯកសិទ្ធិមកវិញ ព្រោះ
សមាជិកសភាទាំងនោះ ធ្វើតែតាមបំណងរបស់ប្រធានបក្ស បើមិនលើ
កដៃអនុម័តទេ ខ្លាចប្រធានដកចេញពីតំណែងតំណាងរាស្ត្រ ។ មួយទៀ
តមិនមែនតុលាការបង្កើតបញ្ហាទេ គឺភាគីខ្មែរទាំងបីទេដែលប្តឹងផ្តល់គ្នា
បើដកពាក្យរៀងៗខ្លួនទៅ តុលាការខ្មែរក៏គ្មានបញ្ហាអ្វីយកមកដោះស្រា-
យដែរ ។ ប៉ុន្តែនេះគ្រាន់តែជាលេសមិនសមហេតុផល ដើម្បីបដិសេធប
មិនធ្វើតាមសំណូមពររបស់ព្រះអតីតព្រះមហាក្សត្រប៉ុណ្ណោះ ។ តាមធា
តុពិត អ្វីមួយដែលពុំស្របតាមបំណងរបស់គេ ឬពុំមានប្រយោជន៍ខ្លួន
គេ ឬកុំមានប្រយោជន៍បក្ស ទោះបីមានផលប្រយោជន៍ជាតិក៏ដោយ
គេពុំធ្វើតាមព្រះមហាក្សត្រទេ ។ អ្នកដឹកនាំខ្មែរបច្ចុប្បន្ននេះ ចាត់ទុកព្រះ
មហាក្សត្រខ្មែរថាតែប្រថាប់ត្រាឲ្យគេប៉ុណ្ណោះ ទោះបីមានអំណាចខ្លះនៅ
ក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក៏គ្មានធ្វើអ្វីកើតដែរ ។ ប៉ុន្តែគេអាចធ្វើតាម ឲ្យតែយោប
ល់ព្រះមហាក្សត្របំរើផលប្រយោជន៍គេ ឬហែរដើរជាមួយគេ ដូចព្រះអតី
តព្រះមហាក្សត្របានធ្វើការសំរុះសំរួលឆ្នាំ១៩៧៣ និងឆ្នាំ១៩៧៧ជាដើម។
ប៉ុន្តែការសំរុះសំរួលរបស់ព្រះអតីតព្រះមហាក្សត្រពេលនេះ ហាក់ដូចជា
យឺតពេលបន្តិច គឺសំរុះសំរួលនៅពេលដែលភ្លើងឆេះហើយទើបយកទី
កទៅលត់ ។ យ៉ាងណាមិញ មុននឹងឈានទៅដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិ បញ្ហា
នេះបានកើតឡើងរាប់ខែរាប់ឆ្នាំមកហើយ ពុំពូសរព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ
យកព្រះទ័យទុកដាក់ ធ្វើអន្តរាគមន៍ទប់ស្កាត់ កុំឲ្យបញ្ហានេះកើតឡើង
ដល់ថ្នាក់ដូចពេលនេះ ហើយព្រះអតីតមហាក្សត្រខ្មែរដែលធ្វើសំណើ
ប្រាំចំណុចនេះទៀត ក៏កើតឡើងពីការជំរុញពីជនជាតិខ្មែរខ្លះ ដែលសរ-
សេរក្នុងអំបូល ធ្វើទៅព្រះអង្គដោយបន្ទោសថា ព្រះអង្គព្រងើយកន្តើ-
យពុំជួយដោះស្រាយ ។ អ្នកខ្លះយល់យ៉ាងខ្លីថា ព្រះអតីតព្រះមហាក្សត្រ
ខ្មែរមិនហ៊ានប៉ះពាល់ ឬមិនហ៊ានជំទាស់បុរសខ្លាំងទេ ព្រោះព្រះមហា
ក្សត្រថ្មីកើតឡើងពីបុរសខ្លាំងនេះឯង ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៖

អ្នកនយោបាយខ្មែរស្ទើរគ្រប់ជំនាន់ ច្រើនយកទំនាស់ផ្ទាល់ខ្លួនមកធ្វើ
ជាទំនាស់សង្គម ។ នៅពេលដកអត្ថបទឯកសិទ្ធិ មានវត្តមានប្រធានរដ្ឋស
ភា នាយករដ្ឋមន្ត្រី ដែលជាតួវិវាទស្ថិតនៅក្នុងអង្គប្រជុំរដ្ឋសភា ទុកជាការ

តាមសង្កត់ខាងផ្លូវឈាបាយទៅលើសមាជិកសភាដទៃទៀត ត្រូវតែអនុវត្តនីតិវិធីស្របច្បាប់នៃគណបក្សប្រឆាំងមួយទៀត ក្នុងពេលថ្មីៗនេះ សភាបានប្រជុំបានប្រជុំដោយគ្មានគណបក្សប្រឆាំងសម្រេចធ្វើសេចក្តីកែប្រែច្បាប់ផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភាវិញបន្តិចកាន់តែខ្លាំងឡើងទៀត នូវការពិភាក្សាក្នុងរដ្ឋសភា ដោយឲ្យអំណាចទៅប្រធានសភាកាន់តែច្រើនឡើង ក្នុងការអនុវត្តរបៀបវារៈដែលត្រូវលើកយកមកពិភាក្សាក្នុងរដ្ឋសភា ។ អ្នកសង្កេតការណ៍ជាតិដឹងអន្តរជាតិបានចោទថា អ្នកកាន់អំណាចខ្មែរកំពុងតាមសង្កត់គណបក្សប្រឆាំង ។

បើអ្នកឈាបាយខ្មែរទាំងបី ធ្វើតាមសំណើរបស់ព្រះអតីតព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ ដែលស្នើឲ្យសំរុះសំរួលផ្សះផ្សាគ្នា ឈប់ប្តឹងផ្តល់គ្នា រឿងនោះក៏ត្រូវបិទ ។ ផ្សះផ្សាគ្នាមានន័យថា ឈប់គាស់កាយរឿងរ៉ាវគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយសុខចិត្តធ្វើការជាមួយគ្នាដូចដើមវិញ ។ ស្របនឹងពុទ្ធសាសនា មានបញ្ហាខ្លះព្រះពុទ្ធអនុញ្ញាតឲ្យរួមបំបែកអធិករណ៍ គឺជម្លោះរវាងព្រះសង្ឃនិងព្រះសង្ឃ ដោយតិណ្ណវត្តារកៈ គឺមិនលើករឿងរ៉ាវចោទគ្នាប្រៀបដូចយកស្មៅទៅគ្របលាមកកុំឲ្យជំក្រិន ។ បានសេចក្តីថា មិនលើករឿងរ៉ាវនោះមកឱ្យយកស្មៅសង្ឃបែកបាក់សាមគ្គីគ្នា ។ រម្ងាប់អធិករណ៍

របៀបនេះ គឺមិនឱ្យយកឲ្យអ្នកណាខុសឲ្យអ្នកណាត្រូវ ។ តើគួរភាគីខ្មែរទាំងបីសុខចិត្តធ្វើរបៀបនេះឬទេ ? ព្រោះរបៀបនេះ ធ្លាប់ធ្វើពីរបីដងមកហើយ ។

អ្នកឈាបាយខ្មែរបែរមករកការអនុវត្តនីតិវិធីច្បាប់ លះបង់ការប្រើកម្លាំងបាយដោយលួចសម្លាប់គ្នា ជាការប្រសើរមួយកម្រិតហើយ ប៉ុន្តែមានការព្រួយបារម្ភ ត្រង់តុលាការខ្មែរពុំបានយុត្តិធម៌ លំអៀងទៅរកអ្នកកាន់អំណាច ។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរនៅតែចង់ដឹងថា តើភាគីខ្មែរណាខុសភាគីខ្មែរណាត្រូវអំពើការប្តឹងផ្តល់គ្នានេះ បើតុលាការផ្តល់យុត្តិធម៌បាន ។ ធម្មតាការប្តឹងផ្តល់គ្នាតែងស្រាវជ្រាវរកកំហុសគ្នាទៅវិញទៅមក ។ បើយើងជិះទឹកដាក់គ្រឿងទឹកដាក់យើងវិញ ដូច្នេះរឿងរ៉ាវកាន់តែវែងឆ្ងាយទៅទៀត ព្រោះមនុស្សម្នាក់ពុំមែនគ្នាកំហុសទេ គួរភាគីខ្មែរទាំងបីពិចារណា កុំមានជ្រុលប្រយត្តិខាតទាំងដើមខាតទាំងចុង ដូចរឿងសត្វពពែ២ជួបមុខគ្នាត្រង់ស្ពានចង្អៀតមួយ មានរឿងខ្លួនមិនព្រមថយក្រោយដើម្បីឲ្យខាងណាមួយដើរទៅបាន ក៏កើតការជល់គ្នារហូតធ្លាក់ទឹករឿងខ្លួន ។ ឬមួយបាបកម្មភាគីណាមួយដែលសាងអាក្រក់ ត្រូវផ្តល់ផលពេលនេះហើយ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរនឹងរង់ចាំមើល ។^{១២}